

INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS

par vides apsvērumu, vides pārskatā izteikto atzinumu un sabiedriskās apspriešanas rezultātu integrāciju plānošanas dokumentā “Dienvidkurzemes reģiona atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. – 2027. gadam”

Plānošanas dokuments “Dienvidkurzemes reģiona atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. – 2027. gadam” (turpmāk – Plāns vai RAAP) tiek izstrādāts ievērojot “Atkritumu apsaimniekošanas likuma”¹ III nodaļu un Ministru kabineta 2021. gada 22. jūnija noteikumus Nr. 397 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas valsts un reģionālajiem plāniem un atkritumu rašanās novēršanas programmu”², kur noteikts plāna saturs, tā apspriešanas un apstiprināšanas kārtības prasības.

Atbilstoši “Atkritumu apsaimniekošanas likuma” 10. pantā (2) daļā noteiktajam, Plāns stājas spēkā pēc tam, kad to apstiprinājušas visas atkritumu apsaimniekošanas reģionā ietilpstošās pašvaldības. Plānu ir apstiprinājušas Liepājas valstspilsētas, Saldus novada, Dienvidkurzemes novada un Kuldīgas novada pašvaldības. Plāns stājas spēkā 2023. gada 30. novembrī.

Šis informatīvais ziņojums sagatavots, pamatojoties uz Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk - VPVB) 2023. gada 26. septembra atzinumā Nr. 4-03/14/2023 “Par Dienvidkurzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023. – 2027. gadam Vides pārskatu” iekļautajām rekomendācijām, un saskaņā ar Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) 27. punktu.

---

¹ Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/221378-atkritumu-apsaimniekosanas-likums>

² Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/324230-noteikumi-par-atkritumu-apsaimniekosanas-valsts-un-regionalajiem-planiem-un-atkritumu-rasanas-noversanas-valsts-programmu>

Vides apsvērumu integrēšana Plānā

Plāna sagatavošanas laikā tika veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – SIVN), lai izvērtētu sagaidāmo ietekmi uz vidi saistībā ar Plāna īstenošanu. SIVN novērtējuma rezultāti ir atspoguļoti SIVN Vides pārskatā, kurā novērtēts esošais vides stāvoklis Dienvidkurzemes reģionālajā atkritumu apsaimniekošanas teritorijā, ar plānošanas dokumenta īstenošanu iespējamām saistītajām vides problēmām, piedāvāti risinājumi būtisko ietekmju novēršanai un/vai samazināšanai, apskatītas Plāna iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi, to izvēles pamatojums un izvērtējums.

Plāna SIVN parāda, ka:

1. Plāns ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kas attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Dienvidkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā (turpmāk – Dienvidkurzemes AAR). Plāna izstrādes mērķis ir “Valsts atkritumu apsaimniekošanas plāna 2021. - 2028. gadam”³ noteikto mērķu un uzdevumu īstenošana Dienvidkurzemes AAR, t.sk. ietverot atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstību, atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūras attīstību, atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādei iekārtu modernizāciju, atkritumu pārstrādes un reģenerācijas infrastruktūras attīstību, poligona infrastruktūras attīstību, sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu īstenošanu.

2. Kopumā Plāna īstenošanas iespējamās ietekmes uz vidi novērtētas kā tiešas vai netiešas. Ar atkritumu apsaimniekošanas nozari saistītiem īstenošanas pasākumiem var būt tiešas (ietekmes, kuras uz apkārtējo vidi iedarbojas tieši un nepastarpināti), netiešas (ietekmes, kuras, mijiedarbojoties ar vidi, pastarpināti rada izmaiņas apkārtējā vidē), īstermiņa (izpaužas darbības norises laikā vai īsu laiku pēc darbības ieviešanas) un ilgtermiņa (pēc Plāna īstenošanas) ietekmes.

3. Plānošanas dokumenta izstrādes gaitā sagatavotajā Vides pārskatā izdarīti šādi galvenie secinājumi:

- 3.1. Videi un iedzīvotājiem radītie traucējumi vai zaudējumi RAAP aktivitāšu īstenošanas rezultātā tiek iespējami mazināti, jo darbība galvenokārt plānota teritorijā, proti sadzīves atkritumu poligonā “Ķīvītes” (turpmāk - SAP “Ķīvītes”), kur jau līdz šim notikusi un turpinās atkritumu apsaimniekošana, ievērojot saistošo normatīvo aktu prasības, attiecīgi nav nepieciešams ieviest kompensējošos pasākumus.
- 3.2. SAP “Ķīvītes” esošā/plānotā darbība un dažāda līmeņa plānošanas dokumenti un attīstības plāni, kā arī piegulošo teritoriju izmantošanas raksturs savstarpēji nekonfliktē un atbilst pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem zemes lietošanas mērķiem un saimnieciskās darbības iespējām.
- 3.3. Ņemot vērā, ka Dienvidkurzemes AAR esošajā SAP “Ķīvītes” ir ierīkota nepieciešamā infrastruktūra atkritumu pieņemšanai, apstrādei un apglabāšanai, poligona apsaimniekošana notiek saskaņā ar spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, ir rekomendējama arī turpmāk šos objektus attīstīt kā reģiona centrālo atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru.
- 3.4. SAP “Ķīvītes” esošā darbība un dažāda līmeņa plānošanas dokumenti un attīstības plāni, kā arī piegulošo teritoriju izmantošanas raksturs savstarpēji nekonfliktē un atbilst pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem zemes lietošanas mērķiem un saimnieciskās darbības iespējām.
- 3.5. Kopumā vērtējot SAP “Ķīvītes” atrašanās vietu, kur arī notiks Dienvidkurzemes galvenās AAR reģiona aktivitātes, tā veiksmīgu darbību jau aptuveni 20 gadu griezumā, var secināt, ka šī teritorija ir piemērota atkritumu apglabāšanai, tai skaitā arī citām ar Dienvidkurzemes AAR saistītām aktivitātēm.
- 3.6. Vairākos normatīvajos aktos noteikto ierobežojumu neievērošana, kas attiecināma uz atkritumu poligona būvniecību, ierīkošanu un ekspluatāciju, var radīt ilglaicīgas sekas videi. Normatīvajos aktos noteikto prasību piemērošana var ievērojami samazināt atkritumu poligona radīto ietekmi uz dažādiem vides aspektiem, it īpaši uz virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, gaisa piesārņojumu, troksni un smakām.
- 3.7. Videi un iedzīvotājiem (tai sk. veselībai) radītie traucējumi vai zaudējumi arī pēc RAAP realizēšanas tiek iespējami mazināti, jo darbība plānota galvenokārt teritorijā, proti, SAP “Ķīvītes”, kur jau līdz šim notikusi un turpinās atkritumu apsaimniekošana, ievērojot saistošo normatīvo

³ Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/320476-par-atkritumu-apsaimniekosanas-valsts-planu-20212028-gadam>

aktu prasības. Tāpat saistībā ar citu jaunu infrastruktūras objektu izveidošanu Plāna ietvaros trokšņa, smaku un emisiju piesārņojums gaisā vērtējams kā nebūtisks, līdz ar to nav uzskatāms par veselību ietekmējošu faktoru.

- 3.8. Plāna projekta darbības laikā paredzētie pasākumi galvenokārt vērsti uz apglabātā atkritumu apjoma samazināšanu, pārstrādes un reģenerācijas apjomu palielināšanu, atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības kvalitātes un pakalpojumu pieejamības paaugstināšanu. Šo pasākumu rezultātā tiks veicināta atkritumu kā resursa izmantošana kā arī samazināts siltumnīcas efekta gāzes (turpmāk – SEG) apjoms atkritumu apglabāšanā.
- 3.9. Ieviešot pasākumus, kas saistīti ar atkritumu rašanos novēršanu, paredzama vides stāvokļa uzlabošana, jo tas samazinās atkritumu poligonos nodoto atkritumu daudzumu, veicinās tādu materiālu izmantošanu, kas rada mazāku ietekmi uz vidi, ņemot vērā pilnu iekārtas dzīves cikla analīzi, arī veicinās dažādu atkritumu veidu atkārtotu izmantošanu.
- 3.10. Apstiprinot AAR plānu, kopumā tiek veicināta Dienvidkurzemes AAR teritorijas līdzsvarota attīstība un būtiski tiek samazināti riski negatīvai ietekmei uz apkārtējo vidi.
- 3.11. Vērtējot valstiskā mērogā ikviena AAR plāna apstiprināšana un secīgi tā ieviešana var mazināt atkritumu rašanos, nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību.
- 3.12. RAAP projektā paredzēto darbību īstenošana neradīs nelabvēlīgu pārrobežu ietekmi, tiks veicināta vides kvalitātes uzlabošanās valstī, tādējādi labvēlīgi ietekmējot arī kopējo vides stāvokļa uzlabošanu, piemēram Baltijas reģionā.

Iespējamo alternatīvu izvēle, pamatojums

Vides pārskatā tika izskatīti Plāna realizācijas galvenie alternatīvie risinājumi, kopumā apskatot atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības pilnveidošanai RAAP ietvaros, kas ir šādi:

1) Reģiona dalījums atkritumu apsaimniekošanas zonās

Atkritumu apsaimniekošanas zona ir teritorija kurā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus uz līguma ar pašvaldību pamata sniedz viens atkritumu apsaimniekošanas komersants. Normatīvais regulējums paredz, ka atkritumu apsaimniekošanas zona var būt pašvaldības administratīvā teritorija, daļa no pašvaldības administratīvās teritorijas, vai arī – vairākas pašvaldības var veidot kopīgu atkritumu apsaimniekošanas zonu. Dienvidkurzemes AAR izstrādes laikā ir izskatīti vairāki alternatīvie scenāriji no kuriem par efektīvāko ir noteikts visa AAR reģiona dalīšana divās zonās kā robežšķirtni izmantojot valsts autoceļu A9, tādējādi katrā reģionā pašvaldība ir divas atkritumu apsaimniekošanas zonas. Šāds risinājums nodrošina vairākas priekšrocības, t.sk.:

1) atkritumu apsaimniekošanas komersantam ir nodrošināts pietiekams apsaimniekojamo atkritumu apjoms, kas veicina tā saucamo “Apjoma ekonomiju” un ļauj pakalpojuma sniedzējam efektīvāk plānot savākšanas maršrūtus, atkritumu apstrādes infrastruktūras darbību, tādējādi samazinot atkritumu apsaimniekošanas ietekmi uz vidi;

2) tā kā iepirkuma procedūrā tiek plānots noteikt, ka viens pretendents nevar uzvarēt iepirkumā abās pakalpojuma sniegšanas zonās, reģionā tiek saglabāta konkurence – pakalpojuma sniegšanas laikā būs iespējams salīdzināt katrā zonā strādājoša operatora darba kvalitāti, kas, attiecīgi neļaus operatoriem pazemināt kvalitātes standartus;

3) izvēlētajā variantā katras zonas atkritumu radītājiem, neatkarīgi no atrašanās vietas, tiks noteikta vienāda atkritumu apsaimniekošanas maksa, tādējādi novēršot nevienlīdzību, kas rastos, ja katra pašvaldība atsevišķi tiktu noteikta kā atkritumu apsaimniekošanas zona.

2) Alternatīvie risinājumi dalītās vākšanas sistēmas pilnveidošanai

Līdzšinējā atkritumu dalītās vākšanas sistēma lielā mērā tika balstīta uz publiski pieejamo sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktu izmantošanu, ievērojot normatīvo regulējumu attiecībā uz minimālo infrastruktūras pieejamības nodrošinājumu. Šādam risinājumam ir savas priekšrocības, proti – teritorijās ar mazāku radīto atkritumu apjomu īpatsvaru atkritumu radītājiem tiek nodrošinātas iespējas šķirot atkritumus, vienlaicīgi šim risinājumam ir trūkumi – sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punkti ir izvietoti publiskajā ārtelpā, vairumā gadījumu tiem nav atbildīgās personas, kas uzraudzītu atbilstošu punkta izmantošanu, kā rezultātā konteineros tiek izmesti neatbilstoši atkritumi, kā arī tiek radīti piegružošanas riski, kad konteineri ir pārpildīti un atkritumi, t.sk. neatbilstoši atkritumi tiek novietoti blakus konteineriem. Lai mazinātu šos riskus plāna pārskata periodā, teritorijās, kur tas ir tehniski un ekonomiski pamatoti, tiek rekomendēts prioritāri dalītās vākšanas konteinerus izsniegt individuāliem klientiem, tādējādi tiek nodrošināts, ka klients atbild gan par konteineru saturu, gan regulāras konteineru iztukšošanas organizēšanu samazinot piegružošanas riskus. Šāds risinājums veicina arī atkritumu radītāju iesaistīšanos dalītājā vākšanā, jo sistēma tiek padarīta pieejamāka, ērtāk lietojama. Tāpat pie alternatīvajiem risinājumiem dalītās vākšanas sistēmas pilnveidošanai jāatzīmē būtiskais šķirotu atkritumu savākšanas laukumu skaita palielinājumus un jaunu obligāti laukumos pieņemamo atkritumu plūsmu noteikšana.

3) Risinājumi atkritumu apsaimniekošanai teritorijās ar zemu apdzīvotības blīvumu

Nešķirotu sadzīves atkritumu savākšana neatkarīgi no dzīvesvietas tiek nodrošinātā katram atkritumu radītājam. Teritorijās ar zemāku apdzīvotības blīvumu un attiecīgi mazāko radīto atkritumu apjomu tiek noteikts retāks atkritumu izvešanas grafiks, tādējādi samazinot transporta izmaksas, kā arī attiecīgi - atkritumu pārvadājumu radītās ietekmes uz vidi. Kā alternatīva attiecībā uz sadzīves atkritumu dalīto vākšanu teritorijās ar zemu apdzīvotības blīvumu ir plānots paplašināt šķirotu atkritumu savākšanas laukumu tīklu, tādējādi sniedzot iespēju šo teritoriju iedzīvotājiem iesaistīties atkritumu šķirošanā, kā arī nodrošinot plašāku nododamo atkritumu klāstu salīdzinājumā ar sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktiem (piemēram, māsaimniecībās radītie liela izmēra atkritumi, būvniecības atkritumi, sadzīves bīstamie atkritumi u.c. plūsmas, kuras nav iespējams nodot sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktos). Vienlaikus, arī lauku teritorijās tiek saglabāta sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktu sistēma.

4) Mājsaimniecībās radīto būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apsaimniekošana

Apskatot līdzšinējos risinājumus mājsaimniecībās radīto būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanā optimizēšanai kā alternatīvs risinājums tiek paredzēts, ka šī atkritumu plūsma būs obligāti pieņemamo šķiroto atkritumu plūsmu sarakstā katrā šķiroto atkritumu savākšanas laukumā, kas nozīmē, ka atkritumu radītājiem veicot nelielus mājokļa remonta darbus nebūs atkritumu izvešanai jāņem nomā lielizmēra būvniecības atkritumu konteiners, kurš dažkārt vairākas reizes pārsniedz izvedamo atkritumu apjomu. Tā vietā atkritumu radītājs saviem spēkiem varēs atkritumus nogādāt šķiroto atkritumu savākšanas laukumā un atbrīvoties no tiem videi drošā veidā. Papildus tam, organizējot iepirkuma procedūru par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu reģiona pašvaldībās, darba uzdevumā ir iekļauta prasība par mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu pakalpojumu nodrošināšanu. Tas nozīmē, ka atkritumu apsaimniekošanas komersants, kas apsaimnieko sadzīves atkritumus, saviem klientiem nodrošinās arī mājsaimniecību būvniecības atkritumu izvešanas pakalpojumu.

5) Kapsētu atkritumu apsaimniekošanas risinājumi

Lielākā atkritumu plūsma, kas rodas kapsētās ir zaļie dārzu un parku atkritumi, kas ir pārstrādājami kompostējot. Vienlaikus kapsētu atkritumu kompostēšanas iespējas ierobežo dažādu citu atkritumu frakciju piejaukumi kompostējamajiem atkritumiem, t.sk. plastmasas un stikla svecas, metāls, plastmasa no kapu vainagiem, mākslīgie ziedi u.c., tādēļ vairumā gadījumu kapsētu atkritumi tiek apsaimniekoti kā nešķiroto sadzīves atkritumu plūsma. Kā alternatīva šai sistēmai plāna pārskata periodā tiek rekomendēts pie kapsētām ierīkot zaļo dārzu un parku atkritumu kompostēšanas vietas, kur pārstrādāt bioloģiski noārdāmus atkritumus, papildus tam uzstādot dalītās vākšanas konteinerus, kuros izmest plastmasas, stikla un metāla atkritumus. Papildus kompostēšanas vietas un konteineru izvietojumam jāveic izglītojošais darbs informējot kapsētu apmeklētājus par atkritumu apsaimniekošanas kārtību, pretējā gadījumā šāda sistēma savus mērķus nerasniegs.

6) Viedo tehnoloģiju pielietošana sadzīves atkritumu loģistikas organizēšanā

Plāna izstrādes ietveros izskatītas alternatīvas viedo tehnoloģiju ieviešanai atkritumu apsaimniekošanā. Izskatītā alternatīva ietvēra konteineru aizpildījumu noteikšanas sensoru uzstādīšanas iespēju un lietderības novērtējumu. Konteineru aizpildījuma sensoru tiek izmantoti, lai reāllaika režīmā monitorētu atkritumu uzkrāšanas konteineru aizpildījumu un balstoties uz datiem par konteineru aizpildījumu, automatizētu izvešanas grafiku sastādīšanu, tādējādi nodrošinot, ka konteiners tiek iztukšots, tad, kad tas ir piepildīts, novēršot neaizpildītu konteineru iekļaušanu izvešanas maršrutos vai konteineru pārpildīšanu. Jāatzīmē, ka šādu sistēmu vairumā gadījumu izmanto atkritumu plūsmām, kuru rašanās raksturs ir neregulārs, piem. tekstila atkritumi, elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi un sistēmas uzdevums ir samazināt atkritumu apsaimniekotāja izmaksas, kas saistītas ar transporta izdevumiem. Šādas sistēma ieviešana ir saistīta ar būtiskām ekspluatācijas izmaksām, jo viena konteineru monitoringa izmaksas viedo ap 130 EUR/gadā, attiecīgi šādas sistēmas ieviešana netiek izskatīta kā prioritāri īstenojams pasākums, vienlaikus, ja atkritumu apsaimniekošanas komersanti plāna pārskata periodā vēlēšies šādu sistēmu ieviest pēc savas iniciatīvas, šādas iniciatīvas īstenošanai nepastāv ierobežojumi.

Vides pārskatā kā alternatīva „nulles” scenārijs (Plāns netiek realizēts) netika izskatīts, jo „nulles” scenārija gadījumā netiek veicināta ilgtspējīga ražošana, netiek veikta atkritumu dalītas vākšanas turpmāka attīstīšana, netiek pilnveidota atkritumu apsaimniekošanas sistēma, netiek pilnveidota atkritumu pārstrāde un reģenerācija u.c. ar atkritumu apsaimniekošanas attīstību saistītas aktivitātes.

Izteiktie atzinumi un publiskās apspriešanas rezultāti

Plāna un SIVN Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana tika organizēta atbilstoši Noteikumiem Nr. 157 noteikumiem. Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu Plānam un tā SIVN Vides pārskatam tika publicēts šādos laikrakstos: 2022. gada 13. septembra izdevumā Nr. 106 (9068) "Saldus Zeme"; 2022. gada 15. septembra izdevumā Nr. 292 "Kuldīgas novada vēstis"; 2022. gada 16. septembra izdevumā Nr. 180 (9263) "Kurzemes vārds"; 2022. gada 27. septembra izdevumā Nr. 14 "Dienvidkurzeme"; 2022. gada 26. septembra izdevumā Nr. 186 (9269) "Kurzemes vārds"; 2022. gada 27. septembra izdevumā Nr. 112 (9074) "Saldus Zeme".

Sabiedrības līdzdalība Plāna projekta un Vides pārskata izstrādē tika nodrošināta saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 prasībām, ievieojot SIA "Liepājas RAS" un SIA "Geo Consultants" tīmekļvietnē paziņojumu par sabiedrības iespējām iepazīties ar Vides pārskata un plānošanas dokumenta projektu, kā arī nodod minēto paziņojumu VPVB elektroniskā veidā ieviešanai VPVB tīmekļvietnē.

Sabiedriskā apspriešanas sanāksme Plānam un tā SIVN Vides pārskatam tika organizēta no 2022. gada 27. septembra līdz 31. oktobrim. Plāna un Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešanas sanāksme notika 2022. gada 31. oktobrī plkst. 17:00 SIA "Liepājas RAS" administrācijas ēkā ("Ķīvītes", Grobiņas pagasts, Dienvidkurzemes novads), vienlaikus interesentiem tika nodrošināta dalība arī tiešsaistē. Sabiedriskās apspriešanas ietvaros par Plāna un Vides pārskata projektiem visi saņemtie sabiedrības iebildumi, komentāri un priekšlikumi tika izvērtēti un, iespēju robežās, ņemti vērā Plāna un Vides pārskata gala redakcijā.

Sagatavotais Vides pārskats 2023. gada 31. augustā tika iesniegts VPVB atzinuma saņemšanai. 2023. gada 26. septembrī tika saņemts atzinums Nr. 4-03/14/2023 "Par Dienvidkurzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023. – 2027. gadam Vides pārskatu". Šajā atzinumā izteiktās VPVB rekomendācijas un komentāri ir izvērtēti, ņemti vērā pilnveidojot Plāna un Vides pārskata aktuālās redakcijas, un to apkopojums sniegts šī informatīvā ziņojuma 1. tabulā.

1. tabula

Vides pārraudzības valsts biroja rekomendāciju analīze

Rekomendācijas	Komentāri
Plāna Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām, tajā ietverti secinājumi par vides problēmām un nepieciešamajiem risinājumiem to novēršanai, savukārt atsevišķi aspekti Vides pārskatā pilnveidojami. Pilnveidojot Vides pārskatu un, kur atbilstoši, plānošanas dokumentu, ņemams vērā šajā Biroja atzinumā (2.6. punktā ar apakšpunktiem) norādītais.	Ņemts vērā, Vides pārskata gala redakcija atbilstoši pilnveidota.
2.6.1. Plāna īstenošanas rezultātā plānots, ka palielināsies pārstrādājamo un reģenerējamo atkritumu daudzums, kas samazinās apglabājamo atkritumu daudzumu poligonā, tādā veidā samazinot piesārņojuma risku virszemes un pazemes ūdeņiem, kā arī smaku emisijas. Vienlaikus Vides pārskatā atzīmēts: "Pieņemot, ka RAAP projektā paredzētie pasākumi netiek realizēti, netiks samazināts radīto un apglabāto atkritumu apjoms, atkritumi netiks izmantoti kā resursi, turpināsies aktīva SAP "Ķīvītes" aizpildīšana, kas nozīmē, ka būs nepieciešams domāt par jaunu apglabāšanas jaudu reģionā, jo samazināsies paredzamais izmantošanas ilgums. Savukārt pārstrādājami atkritumi netiks pārstrādāti sakarā ar pārstrādes jaudu trūkumu, kā rezultātā turpināsies neracionāla dabas resursu izmantošana. Ja Plāna projekts netiek realizēts, turpināsies apdraudējums vides kvalitātei". Savukārt Birojs vērs uzmanību uz Plāna projekta darbības laikā plānotajām atkritumu apsaimniekošanas darbībām (saistībā ar atkritumu pārstrādi un reģenerēšanu), kas var radīt papildus piesārņojumu, tādejādi to darbības laikā	Vides pārskata gala redakcijas 5. nodaļa "Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas" papildināta ar jaunām apakšnodaļām: 5.1. "Vides kvalitātes novērtēšana, monitorings", 5.2. "Emisiju, smaku un trokšņa līmeņa novērtējums SAP "Ķīvītes" apkārtnē un 5.3. "Atkritumu apsaimniekošanas ietekme uz klimatu novērtējums", kur sniegta detālāka informācija gan par esošā monitoringa datiem, gan ar skaitlisku, gan vizuāli uzskatāmu materiālu par SAP "Ķīvītes" un tā apkāmes emisiju, smaku un trokšņa līmeņa novērtējumu, kā arī par atkritumu nozares ietekmi uz klimatu, tai sk. SEG emisijām.

Rekomendācijas	Komentāri
<p>nepieciešams ievērot normatīvajos aktos minētās robežvērtības un mērķlielumi.⁴ Sadedzinot atkritumus, tieša ietekme uz vidi ir saistīta ar gaisa piesārņojumu, līdz ar to šāds vides kvalitāti ietekmējošs faktors Vides pārskatā būtu jāizskata, vismaz orientējoši novērtējot situāciju. Tomēr Vides pārskatā esošā vides stāvokļa aprakstā saistībā ar atkritumu apsaimniekošanu, skaitļos argumentēts vismaz salīdzinošs pieejamo datu vērtējums attiecībā uz atkritumu sektora radīto ietekmi uz gaisa kvalitāti nav sniegts. Vides pārskatā sniegta tikai vispārēja informācija par esošajām gaisu piesārņojošo vielu emisijām, atzīmējot: “gaisu piesārņojošo vielu emisiju kontrolei esošai poligona darbībai koģenerācijas iekārtas gaisa piesārņojuma avotam – dūmenim tiek nodrošināta paraugu ņemšanas un emisijas mērīšanas vietu ierīkošana atbilstoši standartu prasībām, kā arī vienu reizi gadā maksimālās slodzes laikā tiek veikti piesārņojošo vielu emisiju instrumentālie mērījumi no dūmeņa, nosakot sadedzināšanas procesa parametrus un piesārņojošo vielu koncentrācijas.” Biroja ieskatā, pat ja šie apjomi nebūtu paši nozīmīgākie kopējā piesārņojuma apjomā, vismaz salīdzinošu vērtējumu gaisa piesārņojuma un arī klimata aspektā būtu pamatoti sniegt. Tādējādi secināms, ka Vides pārskatā iztrūkst salīdzinoša informācija par iespējamām izmaiņām gaisa piesārņojuma aspektā attiecībā uz plānotajām izmaiņām turpmākajā atkritumu apsaimniekošanā un attiecīgajiem risinājumiem to mazināšanai, jo turpmākajās sadaļās kā risinājumi ietekmes uz vidi mazināšanai norādītas tikai normatīvo aktu prasības. Biroja ieskatā Vides pārskata esošās vides situācijas aprakstā par gaisa piesārņojumu būtu lietderīgi sniegt pieejamos datus ar attiecīgu analīzi, kā arī par iespējamām izmaiņām Plāna īstenošanas rezultātā, sniedzot arī (ja un kur nepieciešams) atbilstošus risinājumus ietekmes mazināšanai.</p>	
<p>2.6.2. Ar Plāna īstenošanu līdzšinējo funkciju optimizācijai ir nepieciešama arī šādu aktivitāšu īstenošana: 1) jaunu atkritumu šūnu izbūve poligonā “Ķīvītes”, pietiekamu atkritumu apglabāšanas jaudu nodrošināšanai un 2) esošo šūnu rekultivācija – atkritumu šūnu, kuras tiek papildītas, slēgšana un rekultivācija. Savukārt Vides pārskatā esošās situācijas aprakstā nav pietiekoši aktualizētas un izvērtētas tās problēmas, kas ir risināmas ar Plānošanas dokumenta īstenošanu. Piemēram, tā kā ir nepieciešama jaunu atkritumu šūnu izbūve un esošo šūnu rekultivācija poligonā “Ķīvītes”, Biroja ieskatā būtu lietderīgi sniegt esošās situācijas apkopojošu novērtējumu atkritumu poligonam, kur nepietiekošās atkritumu apglabāšanas jaudas dēļ būtu jāveic jaunu krātuvju izbūvi, jo Vides pārskatā sniegtā informācija par esošo vides stāvokli un aktuālo problēmas risinājuma nepieciešamību ir nepietiekoša.</p>	<p>Vides pārskata gala redakcijas 1.1. apakšnodaļa “Plānošanas dokumenta galvenie mērķi un īss satura izklāsts” papildināta ar informāciju par SAP “Ķīvītes” atlikušās krātuves ietilpību, attiecīgi arī ar prognozi par aptuveno atlikušo krātuves kalpošanas laiku.</p>

⁴ Ministru kabineta 2018. gada 2. oktobra noteikumi Nr. 614 “Kopējo gaisu piesārņojošo vielu emisiju samazināšanas un uzskaites noteikumi”.

Rekomendācijas	Komentāri
<p>2.6.3. Lai atkritumu poligoni nepiesārņotu virszemes un pazemes ūdeņus, ir noteiktas prasības atkritumu poligonu ierīkošanai, apsaimniekošanai, šo poligonu slēgšanai un rekultivācijai, kā arī ir paredzēta virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma monitoringa sistēma.⁵ Lai arī Vides pārskatā sniegta atsauce uz normatīvo aktu prasībām atkritumu poligonu ierīkošanai, apsaimniekošanai, kā arī ir paredzēta virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma monitoringa sistēma, tomēr Vides pārskatā nav izmantoti šādi monitoringa rezultāti, lai spriestu par esošo vides stāvokli poligonā, kur iespējamā atkritumu apglabāšanas jauda jau Plāna realizācijas periodā tiek rēķināta kā nepietiekoša un paredzēta jaunu krātuvju izbūve.</p>	<p>Vides pārskata gala redakcijas 5.1. apakšnodala "Vides kvalitātes novērtēšana, monitorings" papildināta SAP "Ķīvītēs" detālāku monitoringa sistēmas aprakstu, tai sk. ar datiem, ietverot arī grafisku attēlojumu, par emisijām, smakām un trokšņa līmeņa novērtējumu SAP "Ķīvītēs" un tā apkārtnē.</p>
<p>2.6.4. Vides pārskatā ir vērtētas plānošanas dokumentā izvirzīto plānoto pasākumu iespējamās ietekmes uz vidi, kā arī ir uzskaitītas ar plānošanas dokumenta īstenošanu iespējamās ietekmes uz dažādiem vides aspektiem (kā būtiskāko norādot ietekmi uz ūdeņu un gaisa kvalitāti, klimatu, augsni, bioloģisko daudzveidību un cilvēku veselību), atzīmējot, ka plānošanas dokumentā iestrādātie pasākumi ir iekļauti ar nolūku, lai nodrošinātu Plānā izvirzīto mērķu izpildi. Tādējādi Stratēģiskā novērtējuma ietvaros vērtētās Plāna plānotās darbības, galvenokārt, novērtētas ar iespējami pozitīvu ietekmi un nebūtisku ietekmi, vai arī vienlaicīgi nosakot kā pozitīvu un negatīvu. Piemēram, attiecībā uz atkritumu reģenerāciju un pārstrādi, Vides pārskatā atzīmēts, ka atkritumu reģenerācijas iekārtām attiecībā uz gaisu, klimatu un cilvēku dzīvību un veselību var būt arī pozitīva ietekme, tomēr Birojs šādu Sagatavotājas sniegto informāciju vērtē piesardzīgi un uzskata, ka šādam vērtējumam nav sniegts argumentēts pamatojums.</p>	<p>Precizēta Vides pārskata gala redakcijas 6. tabula "Plāna projekta īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums".</p>

⁵ Ministru kabineta 2011. gada 27. decembra noteikumi Nr. 1032 "Atkritumu poligonu ierīkošanas, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanas, slēgšanas un rekultivācijas noteikumi"

Plāna monitorings

Saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 prasībām, lai konstatētu Plāna īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Vides pārskatā iepriekš neparedzētu ietekmi uz vidi, kā arī, ja nepieciešams, izdarītu grozījumus plānošanas dokumentā, izstrādātājs veic plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringu. VPVB rekomendē, lai novērtētu Plāna īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, SIA "Liepājas RAS" vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2027. gads) jāizstrādā monitoringa ziņojumu un jāiesniedz to VPVB.